

N:o 241.

Af herr **L. Dahlstedt**, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående civile tjensteinnehafvares rätt till pension af staten m. m.

I § 1 af det förslag till pensionslag, som genom Kongl. Maj:ts proposition n:o 34 förelagts innevarande Riksdag, göres rätten till pension för ordinarie innehafvare af civil befattning beroende deraf, att befattningen är förenad med lön å stat, som blifvit faststæld af Konungen och Riksdagen.

Derest pension anses böra ifrågakomma för annan från sin befattning afgående tjensteman, komme denna således att bero på särskild framställning till Riksdagen, och om än sådan form för pensionering väl icke kan alldeles undvaras, torde den dock böra endast i undantagsfall anlitas och icke beträffande tjenstebefattningar, der afgående innehafvare enligt hittills vunnen erfarenhet aldrig nekats pension, för så vidt hans lefnads- och tjänstår m. m. uppfyllt fordringarna i sagda hänseenden för i öfrigt likstälde tjensteinnehafvare med lön. Den särskilda pröfning, som föregår Riksdagens beslut om pension, kan nemligen aldrig fullt frigöras från hänsyn, som icke borde inverka på pensionsbelopp, t. ex. hänsyn till statsverkets finansiella ställning för tillfället, personliga förhållanden m. m., på grund hvaraf kunna förekomma ojemnheter, hvilka icke motiveras af det, som i främsta rummet synes böra vara bestämmande, nemligen en mångårig och pligttrogen verksamhet i statens tjenst. Det torde till och med kunna sättas i fråga, huruvida icke *arfvoden* på stat, faststæld af Konungen och Riksdagen, borde medföra samma rätt som *löner* på stat; men den omständigheten, att jag för närvarande icke kan bedöma storleken af den tillökning i pensionskostnader, som af ett sådant stadgande skulle följa, har gifvit mig anledning att nu fästa uppmärksamheten endast å *karto-*

grafer och geodeter vid rikets allmänna kartverk. Denna tjänstemannaklass är ej synnerligen talrik (se bilagan). Den har under åren 1859—1899 varierat något i antal (medeltalet är 18,5) och ännu har ej inträffat, att sådan tjänsteman, vid afgang på grund af ålder, nekats pension, hvadan befästandet genom lag af deras pensionsrätt ej skulle på annat sätt föranleda höjning i statens utgifter för tjänstemannapensioneringen än genom någon ringa höjning af pensionsbeloppen. Pensionärernas antal har varit 6, eller endast omkring 15 procent af hela antalet.

Till sin art torde befattningarna kunna anses likställda med tjänsterna vid skogsstaten (likasom aflöningarna äro ungefär desamma som för jägmästare), hvarför rätt att afgå med hel pension synes böra inträda vid 65 lefnads- och 35 tjänstår.

Slutligen må erinras, att derest Riksdagen skall varda omedelbart befriad från den särskilda pröfning, som hittills egt rum vid pensionering af ifrågavarande tjänstemän och hvilken, såsom ofvan sagts, alltid slutat med beviljande af pension, lämpligt synes vara, att pensionsrätt tillerkännes äfven nuvarande tjensteinnehafvare och ej blott den, som efter den 1 januari 1900 förordnas till sin tjänst.

Tillmötesgående af det sålunda sagda skulle kräva ändring företrädesvis i §§ 1, 5 och 15 af lagförslaget samt tillägg af ordet *arfvode* å åtskilliga ställen, der ordet *lön* i lagförslaget förekommer, men då formulering af lagändringarna bäst sker genom vederbörande utskotts försorg, tillåter jag mig härmed endast föreslå:

att i den lag angående civile tjensteinnehafvares rätt till pension af staten, som kan varda antagen på grund af Kongl. Maj:ts proposition n:o 34, pensionsrätt tillerkännes äfven kartografer och geodeter vid rikets allmänna kartverk;

att desse likställas med tjänstemän vid skogsstaten; samt

att pensionsrätt må tillgodokomma äfven de kartografer och geodeter, som redan erhållit förordnande å sina tjänster.

Om remiss till särskilda utskottet anhålles.

Stockholm den 30 mars 1899.

L. Dahlstedt.

